

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolvas szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELOLVÁS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 83.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessowtly-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk

„A mig egy bomba

el nem sült valahol” — vette kőbe Bécsben egyik ellenzéki delegátus Tiszának arra a nagyharagú szólására, hogy Magyarországon „egyébként” csend és nyugalom van.

Csakugyan csend és nyugalom van itt. A mint a másik delegátus jellemezte, ez az a Trepov-féle csend és nyugalom. A rémület csendje, mely villogó szuronyok s gépfegyverek állandó őrzete alatt kénytelen ilyen nyugodtan maradni. Addig, a — mig egy bomba el nem sült valahol.

Csodálatos vaktság kellene ahhoz, ha a munkapárti urak nem látnák azt a minden percben robbanható feszültséget, mely borzasztó nyomással ül most az egész magyar közéleten. Ezt a feszültséget egyesegyedül a Tisza-féle rendszer teremtette meg s vitte a mai állapoiig.

Látniok kell, bizonyosan is látják ezt Tiszák s látják, még a kisebb mungó mamelukok is. Csak hogy ezek az emberek még mindig azt gondolják, hogy az ő kedvükért még csodák is történnek. Azt hiszik, hogy a Trepov-féle erőszak hosszú időn át is garázdálkodhatik s ennek az erőszaknak a hátán ők még isten tudja meddig uralkodhatnak.

Pedig nem is nagyon kellene megerősíteni emlékezőtehetségüket. Ez a Trepov-rendszer még muszkaországban se bírta sokáig. Még ott is hamarosan elkövetkezett az az idő, a mikor a — bomba elsült valahol. Az a bomba legelőször éppen — Trepovhoz a rendszer atyástenéhez vágódott hozzá.

Ha egy kissé komolyan gondolkodnának Tiszák s ha nem a mindenáron uralkodni vágyónak szenvedély vezetné őket, mindjárt rájönnének, hogy ebben az országban se lehet már messze az az idő, a mikor a — bomba elsült valahol.

A hasonlat talán sohase volt találóbb, mint most, ha azt mondjuk, hogy rettenetes viharok az előzetes csendje ez az isteni csend. Mert a sokáig tartó legforróbb nyár közepén se lehet olyan fullasztó a levegő, mint a mennyire fullasztja a Tisza-rendszer politikája a magyar nemzetet.

Még hallgat, még tűr ez a nemzet, de eljön az az idő, a mikor már nem tűrhet tovább.

Hiszen semmiesem igazolja jobban ezt a veszedelmes feszültséget, meg azt, hogy Tisza is látja s érzi ezt, mint az, hogy nem meri feloszlani a képviselőházat. Tudja pedig Tisza, hogy a képviselőház feloszlása s újabb választások elrendelése volna most még az a biztosító szelep, a melyen át a mostani feszültség eloszlanék. Azt is tudja azonban, hogy egy új választás teljesen elsodorná őt és egész rendszerét a magyar föld színéről. Tudja ezt jól Tisza s bár minden alkotmányos érzés azt követelné, hogy a mai helyzetben döntsön a nemzet, mégse követi az alkotmány parancsát, inkább bevárja, míg majd — a bomba robban.

De már nagyon lehet, hogy talán nem jutunk odáig. De nem a Tisza jóvoltából.

Bécs felől ezúttal olyan szelek kezdenek fujdogálni, melyek ez egyszer jót jelentenek.

A mostani delegációs ülések — úgy látszik — végképpen megártanak Tiszának és egész rendszerének.

Mintha belátnák már Bécsben is, hogy mégis csak idejét mult és a mai időkben nagyon is veszedelmes rendszer ez a Tisza-féle rendszer.

Az ellenzék vezéreinek komoly intellektuális nyomán, melyek a delegációban ország-világ előtt olyan súlyosan elhangzottak, be kell Bécsnek is látnia, hogy a nemzettel együtt való közös érdek annak a lehetőségnek az elkerülése, a mikor — a bomba elsülhet valahol.

Ezt pedig csakis úgy lehet elkerülni, ha Tiszát menesztik s pusztulni hagyják egész — rendszerét!

— Értésítés. Értésítjük a „Makói társadalmi egyesület” t. tagjait, hogy egyesületünk mostani helyiségéből e hó 14 ikére már új helyiségeibe, Irtiz Sámuel özv. cég házában levő Proféta-helyiségbe költözik. Az új helyiségek megnyitása e hó 14-én este lesz, mikorra az egyesület tagjait meghívjuk. Tiszfelettel az elnökség.

Interpelláció az interpellációra.

A hagymaszövetkezet ügye.

II.

Köztudomású dolog, hogy a hagymakereskedés termelvényeinek értékesítésére Návay Lajos vezetése alatt s talán az ő kezdeményezésére is, sok évvel ezelőt működött már itt Makón szövetkezet. Akkor, amikor ez a hagymaszövetkezet megalakult, senki se találkozott, aki az akkori vezetőket egy szigorúan gazdasági intézmény létesítéséért, politikai tendenciával vádolta meg. Én nem teszem. Koncedálom, hogy azok az ur k jó akartak.

Azonban mi történt? Néhány év múlva, hogy miért azt később írom meg, ez a szövetkezet átalakult részvénytársasággá, s ebben a részvénytársaságban már nincs egyetlen hagymatermelő sem. Kik vannak benne? Nagybirtokosok. A Rónayak, Talliánok, Gerliczyek, Návayak sfb. És ennek a részvénytársaságnak az állam évenként 12.000 korona készpénzbeli támogatást ad azért, hogy a termelők érdekét előmozdítsa.

Hát nézzük csak miként támogatják a termelők érdekét.

Az 1910 ik évben az összes makói hagymakereskedők, köztük a termelők javára szubvencionált részvénytársaság is, „Unió” cím alatt kartellt csinált. Talán a termelők javára? Nem. A termelők ellen, nagyobb profittal a zsebvégzésére.

Ezt megtudták a hagymakereskedés. S ez ellen a támadás ellen védekezni akartak. Ekkor született meg, jól értsük meg, maguk a kereskedők között, a szövetkezet eszméje. Nem a politikai vezérférfiak, a lepcsőkondiázott, agyonteremtett és meggyanusított népvézerek adták az eszmét, hanem az a kényszerítő gazdasági támadás, amit a terményközvetítők intéztek a termelők ellen s újból hangsúlyozom ezek között a termelők javára szubvencionált részvénytársaság támadása is.

A kereskedés kilencvenkilenc százaléka függetlenségi párti em-

ber. Valamit akartak csinálni. Kihez menjenek? A vármegyéhez nem mehettek, mert már ott egyszer voltak és szövetkezésük meddő maradt. Célt nem értek. Elmentek tehát azokhoz, akik iránt bizalommal viseltettek, mert a dolog sürgős volt. Nagyon sürgős. Es pedig azért volt sürgős, mert az Unió kezét nagyon érezték. Annyira érezték, hogy az alatt az idő alatt, míg a szövetkezet meg nem alakult, a kartellirozott kereskedők nehéz tizezreket nyertek a vásárlási és eladási ár közötti differenciákból — a termelők bérére.

Ezért alakult meg a hagymaszövetkezet. És pedig kezdeményezték és megalapították maguk a kereskedők. Kicsiny, nagyon kicsiny alaptőkével. Ez az alaptőke is elég volt azonban ahhoz, hogy a tisztességtelen kartellt, amely kartellben benne volt a nagybirtokosoknak a termelők javára szubvencionált részvénytársaság is, sőt vezér szerepet vitt, mérséklésre intse és később megtörje. S mindon ezt a célját elérte, még zeszteség árán is, már akkor is meghozta a hasznot, még ha „800 földhöz ragadt pénzt sirató szegény ember könnye hull is reája.”

A szövetkezet életéről, a szabálytalanságokról, a kis emberek tönkretételéről majd később beszélünk.

A szövetkezet fennállásának ideje alatt történt, hogy a hagyma árát, mikor az Unió feloszlott, rosszul ment. Nemcsak a szövetkezetnek, hanem a szubvencionált részvénytársaságnak is pénzre volt szüksége. Kért a szövetkezet is, a hagymarészvénytársaság is. A szövetkezet a „800 földhöz ragadt pénzt sirató szegény emberé volt, az évi 12.000 koronával szubvencionált részvénytársaság pedig a nagybirtokosoké. Mindketten az államhoz fordultak. És ki kapott körülbelül 90.000 korona kamat nélküli kölcsönt? A függetlenségi párti kis kereskedés szövetkezete? Nem. A már ugy is a termelők javára tul szubvencionált nagy birtokosok részvénytársasága. Hja, csak hogy azok munkapártiak. S talán közelebb is vannak a tűzhöz.

És mit gondol alispán ur, most mi az én interpellációm?

Üzletáthelyezés.

Értésitem a t. közönséget, hogy üzletemet a Lélek cukrázda helyére, ártézi kuttal szemben helyeztem át. Hol azt magnagyobbítva a legdivatosabb árukkal rendeztem be. A női és leánykabát újdonságokon kívül felhívom a közönség figyelmét a **kosztümök, reformruhák,**

bluzok és alj különlegességekre, melyek a legszebb kivitelben vannak raktáron. Gyászuhanokban mindig nagy választék.

Női és leány fehérműek olcsó árban. Szörme gallérok és muffok a legjobb minőségben.

Báli ruhák legújabb divat szerint.

Szigoruan szabott árak.

További pártfogást kér

Király Lajos.

Interpelláció ez:

Alispán ur, ha ön élénk figyelemmel kísérte a hagymaszövetkezet bukása körül történt eseményeket, éppen olyan élénk figyelemmel kísérte azokat a tényeket, is, amelyeket fentebb elősoroltam.

Alispán ur, ha ön tudta ezeket a dolgokat, miért nem avatkozott bele?

Alispán ur összeegyeztethetőnek tartja-e közismert szociális érdekekkel azt, hogy az állam a hagymakertészek termelvényeinek értékesítésére adott évi 12.000 korona szubvencióval a nagybirtokosok részvénytársasága kartellit kössön a „800 földhöz ragadt, pénzét sirató, szegény ember“ bérére?

Alispán ur, miért nem ment ön fel szociális érdekeinek s népméltó buzgásainak dokumentálására a földművelésügyi miniszterhez előadni, hogy a nagybirtokosok részvénytársasága a „800 földhöz ragadt, pénzét sirató, szegény ember“ tönkre akarja tenni s így nem érdemli meg a szubvenciót?

Alispán ur, ha ön olyan élénk figyelemmel kíséri mindent, miért nem mondja ön a miniszternek, hogy ezt a szubvenciót el kell venni, mert nem arra a célra szolgál, amire adják, s miért nem mondja ön azt, hogy itt a kertészek szövetezte, adják annak?

Alispán ur, ha ön olyan élénken figyelt s tudta azt, hogy az általános gazdasági válság miatt mindkét félnek pénzre volt szüksége, miért engedte ön azt, hogy a nagy birtokosok részvénytársasága 90.000 korona kamatmentes kölcsönt kapjon s annak javarészt beelőlje egy korcsolyapálya-
nak alkalmas raktárházba s miért hagyta színlódnai, éhen döglöni a „800 földhöz ragadt, pénzét sirató, szegény ember“ szövetezte?

Alispán ur, ki politizált itt?

Alispán ur, hol késtek az ön szociális népméltó lépései az éji homályban, miért nem avatkozott bele ebbe a dologba?

Folytatom.

A „M. H.“ jogi magán tudósának pedig azt üzenem, hogy a törvény nem ad módot a közigazgatási hatóságnak arra, hogy a jelen esetben a feloszlást kérhesse. Ezt nemcsak „munkapárti tudósok“ állapították meg, hanem a kodifikáló bizottság értekezlete, a miniszteri indoklás stb. Csak hogy a törvényt helyesen megérteni és magyarázni nem mindenki tudja. Fentartom, hogy sem báró Urban Péter, sem az alispán, sem a „M. H.“ jogtudósa nem helyesen magyaráz, ha azt állítja, hogy az alispánnak jussa lett volna a szövetezetet feloszlását kérni.

Esperslt János.

A makói rendőrség

panasza.

Egy vádlottat elítéltek, a többit felmentették.

Rendőrségi jelentés alapján mi is megtört akkoriban azt az éjjeli hangos jelenetet, melynek egyik részről három makói városi rendőr, másrészt meg Jóó István, Nemcsik István, Baurnfeid Mihály és Gregorius Miklós makói lakosok voltak a szereplői. Az 1912.

julius 8. és 9. ike közti éjjel történt az eset. Ugy szólt a rendőri jelentés s ennek alapján a tudósítás is, hogy ezen az éjszakán, nyílt utcán, az utóbb említett címből népség égből szélre seblővetett el Makóváros szegény rendőreire. Nemcsak becsületükben sérültek meg a rendőrök, már mint Czirbus Imre káplár s Dégi Imre és Neparáczy Sándor közrendőrök, hanem úgy adták elő, hogy vádlottak a ruhájokat is leszaggatták rólok sőt botokat is eldörpelték rajtuk.

Ilyen módon előadott tényállás alapján meg is indult az eljárás mind a négy cibil ellen. Nem kevesebbel, mint hatóság elleni erőszak büntetésével, meg több rendbeli becsületesítés vétségével vádolta meg a szegedi királyi ügyészség Jóó István tejkereskedő rácalmási, Nemcsik István vármegyei írnok makói, — Baurnfeid Mihály munkésbiztosítási tisztviselő makói és Gregorius Miklós kereskedelmi könyvelő makói lakosokat.

Jóó István időközben — a mit annak idején szintén megirtunk, öngyilkos lett.

A többi vádlottak fölött ma itélkezett a szegedi királyi törvényszék egyik büntető tanácsa.

A vádlottak tagadták a terhükre rótt bűncselekvények elkövetését, s azt állították, hogy éppen ellenkezőleg történt az eset, mint a hogy a panaszos rendőrök előadták és a mint az ügyészi vádirat mondja. Azzal védekeztek, hogy éppen a rendőrök voltak azok, akik minden ok nélkül mindjárt fegyvert használtak ellenük akkor, a mikor a kérdéses éjszakán ők, a vádlottak kissé jókedvűen ugyan, de teljesen ártatlanul igyekeztek hazafelé a Kossuth-utcán.

Egész csapat tanu sorakozott fel a főtárgyaláson, köztük a sértett rendőrök is.

A kihallgatott sok tanu valamennyien a vádlottak — javára vallott s egyik se tudta igazolni a panaszos rendőrök panaszát, sőt érdekes volt — magok a panaszos rendőrök is másként vallottak ma, mint a nyomozat során.

Egyedül annyit sikerült bizonyítaniok a rendőröknek — ezt is egyedül az önmaguk tanuvallomásával, hogy az eset alkalmával, a mikor vádlottakat a rendőrszobába be is kísérték, Nemcsik István e fölött való felháborodásában titullalta Czirbus Imre rendőrkaplárt.

E cselekvény elkövetése miatt találta bűnsnek a törvényszék Nemcsik István hatóság megsértésében, mint — kihágásban s ezért 100 korona pénzbüntetésre ítélte.

A többi vádlottakat teljesen felmentették a vád és következményei alól.

Az ítéletben vádlott Nemcsik István is megnyugodott, az ügyész se felebbezett. Tehát az ítélet — jogerős.

— Meghívó. Kéretnek a Makón dolgozó összes szakmabeli bormunkások, hogy e hó 15-én, (azaz hétfőn) este 6 órakor, a volt csendőrlaktanya épületében tartandó értekezletre teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. — Tisztelettel a vezetőség.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár december 14 Vasárnap Róm kuth. 3. Nikáz pk. Protestáns E. 3 Tuba Görög orosz december 1 F. 26 Fil. Nap kel 7 óra 42 perckor nyug-szik 4 óra 08 perckor.

Időjósítás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő Váltakozó idő várható lényegtelen hő-változással és sok helyütt esapadékkal. Sürgönyprognózis: Váltakozó, enyhe, sok helyütt esapadék. Dali hőmérséklet 6-20.

— Istentiszteletek a reformátusoknál. Belvároson délelőtt 9 és délután 2 órakor Nagy Károly. Ujvároson ugyanezen időben Bereczky László prédikál. A Honvéd városrészben ifj. Nagy Károly beszél.

— Karácsonyi ünnepély. A makói DMKE. leányifjúsági egyesület e hó 20 án és 21 én délután 3 órakor a gazdasági népiszkola épületében karácsonyi ünnepélyt rendez. Ez alkalommal az egyesület jótekonyságot is gyakorol, amennyiben hat szegény gyermeket téli ruhával felöltöztet. Az ünnepélyre szóló belépőjegyeket korlátolt számmal bocsátanak ki. E jegyek már is kaphatók a gazdasági iskolánál. A jegyek ára felnőttek részére 40 fillér, tagoknak 20 fillér.

— Nem zárják be a Szegedi utcai iskolát. Mint a napokban közöltük, a polgármester előterjesztést tett az alispánnak, hogy a Szegedi utcai állami elemi iskolát az ott fellépett kanyaró-járvány miatt 15 napra zárja be. Az alispán az előterjesztés folytán ma rendeletet intézett a városhoz, melyben közli, hogy az iskola bezárását ez idő szerint nem tartja szükségesnek, ellenben felhívja a város polgármesterét, hogy a járvány elterjedésének megakadályozása céljából a vármegyei szabályrendelet értelmében a szükséges óvintézkedéseket tegye meg s azon szülőök ellen, akik a ragályos betegségeket eltitkolják, szigorúan járjon el.

— Az evangélikus táncostély megtartását a rendezőség 1914. január 10 ére tűzte ki. A kaszinó helyiségeiben megtartandó táncostélyi jövedelme a templom es főltszentelési alap javára szolgál.

— Betört apátfalvai legény. Sipos József apátfalvai legény ellátogatott Billedre. Állítólag munkát keresett, de nem félt öklémének foga a munkához. Irtózott a dologtól. Pénz meg kellett, kapta magát, tegnapelőtt éjjel betört Bahmann Henrik kereskedőhöz s 902 korona értékű pénzt és árut ellopott s azután elmenekült. A betört országzserte körözik.

— A multság vége. Tóth Pál szegedi lakos nagyot akart mulatni az éjjel. Ha feleségem volna, feléje sem néznék a korcsmáknak, mondta magában. „Hopp megvan, hiszen így is lehet nekem asszonyom.“ Épp mellette ment el Farkas Éva püspökielei özvegyasszony. Vacsorázzunk együtt, szólt az özvegynek, aki egy csöppet sem vonakodott. Belétek egy vendéglőbe, jóízűen falatoztak. Vacsora után a Dugonics-szállóba mentek. Éjfél után az asszony kiment a szállóból s magával vitte Tóth 52 koronáját is. Tóth csak reggel vette észre a dolgot s az asszonyt lopás miatt feljelentette a rendőrségen.

— Csaló parasztgazda. A pénz, a pénz, ez ama bökkenő, ez

életünkben a szekérkenő. Rossz, ha nincs, jó ha van, legjobb, ha nagyon sok van belőle. Bába István tornyai gazda is ezen a véleményen volt. Sok pénzt akart, hát biztosította a szalmáját s azután felgyújtotta. A csendőrség hosszas nyomozás után magállapította Bába vétkeit és letartóztatta Bábát.

— Izgalmas vadászkaland. Sztáros György és Erdős János Magyarbodzai lakosok fegyverrel vállukon kimentek az erdőbe. A sok fáradságos hagymaszás után alaposan megéheztek. Tüzet raktak, tarisznyájukat elővették és szalonnát sütöttek és jó ízűen falatozni kezdtek. Egyszerre csak a sűrűségből előtört egy hatalmas nagy medve. Sztáros kapja a fegyverét, ráló a medvére, de nem talál jól. A medve 2 hátsó lábára állva morogva közelít a vadászok felé. A félelmet s pillanatban Erdős ólloz, a fegyver eldördül és a hatalmas állat élettelenül esik össze. De Sztáros úgy megjárd, hogy emberi formájából egészen kivetkőzött, szólan egy kukkot sem tudott. Erdős a tarisznyájából kis üvegecskét vett elő, abból egy kortyot szájába öntött Sztárosnak, mire az pár pillanat múlva jobban lett. No komám! mondta Erdős — ha véletlenül nincs nálam ez az üveg Kárpáti-féle „Novikum“ háziszser — nem tudom, mit csináltam volna veled. De ettől jobban lettél. Bővebbet mond lapunk mai számában megjelent erre vonatkozó hirdetés. Ezt mindenki olvassa és házat Sándor Zsigmond gyógyszerértárból Novikum gyomorcséppel-
kel lassa el.

— Uj szórakozás az Urániában. Makóváros közönségének nem mindennapi szórakozást ígér az Uránia színház vasárnap tartandó két előadása. Mind a két előadásban bemutatórakerül a „Harminc év egy játékos életéből“ című nagy hatású három felvonásos dráma, mely egy nagy reményekre jogosító életnek viszontagságait és tragikus végét mutatja be kitűnő képekben. E megrázó drámán kívül néhány valóban sikerült kaeagtató kép is kerül bemutatásra. Az Uránia színház igazgatósága gondoskodott arról is, hogy a közönség a szünetek alatt se unja magát, hanem megfelelő szórakozásban legyen része. A szüneteket Obizek Tibor, Sánta Péter és Kiss Sándor boxoló és súlyemelő bajnokok töltik ki bámulatba ejtő mutatványaikkal.

— Megértült a halászbárka. Megirták a lapok, hogy Dobsa Imre halászbárkáját, mely a volt Baló-féle fűrdő mellélt volt kikötve, valaki 150 darab hallal együtt ellopta. Az eltűnt bárkát szombaton délelőtt a csipkési porondnál megtalálták sértetlen állapotban, amiből a rendőrség arra következtet, hogy a bárkát valaki bosszúból oldotta el s eresztette víznek.

— Hét vármegyére szóló lakodalom. A régi jó világra emlékeztető lakodalom volt a minap a torontálmegyei Torontálvásárhelyen. A falu bírójának, Tóth Ferencnek a fia esküdt örök hűséget Tokai Sárának. Hét vármegyére szóló nagy lakodalmat csaptak, amelyen elfogyasztottak egy hizó ökröt, tíz juhot, négy disznót, hetvenöt pulykát, hatvan libát, hatvan tyukot, negyven kacsaát, negyven kenyeret, hétaszó fonatos kalacsot, ötven tortát, huszonöt toknó apró süteményt, két métermázsza almát, százhusz kiló sajtót, megittak tíz hordő sört, tizenhat akó bort, négy akó foketkávét. A lakodalmon, mely három napig tartott, több mint ezer vendég evett-ivott.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Erdei Sámuel Bányó Rozáliával. Tóth Imre Barta Ju-

liánával. Kristó János Jó Juliánával. Papp György Szalamia Máriával. Elhaltak: Jó Etelka 16 éves, Tamás Etel 3 éves korában.

— Legfinomabb, eszakihatatlan franczia „Mim“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Portó 30 fillér.

„Hez“, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. Diszkrét széküldés.

Dráma a hegyek között.

Életfogytiglani fegyház a viszszaütasított szerelem miatt.

Nagyváradról írják: Gyangy Tódor szerelmes volt a szép sógorasszonyába. Gyengy Vaszalinéba. A maga módján igyekezett meghódítani a szemrevaló menyecskét, aki hosszú ideig becsületesen viszsza tudta verni az ostromot, de végre is a ragény győzött. Az asszony egy májusi éjszakán perzselő csókok közt adta át magát. Ugy látszik azonban a menyecske tudtára ébredt: bűnének, mert az egyetlen ballépés után lázadva utasította vissza Tódor közeledését.

Gyengy Tódor nem tudott megnyugodni. Nyugtalan éjszakákban vágyódott a szép menyecske után. Végre egy este ráköszöntött:

— Vagy itt maradok, vagy végzek veled.

Gyengy Vaszaliné sikoltozva menekült, de a sógora revolveréből kétszer rálőtt a karján megsebesítette. A seb nem volt olyan súlyos az ügy a családban maradt, megbékültek s nem tetek jelentést.

Nemsokára július 22-én a menyecske ura bejött Nagyváradra, hogy 14 napi fogházbüntetést kiültsen az ügyészségnél. Tódor már másnap ott volt a bátyja házában.

— Most itt a jó alkalom — mondotta — az urad sohase tudja meg.

Hiába volt az asszony forró könyörgése, hiába volt a fenyegetés, a menyecske nem hajlott. Gyengy Tódor szemét elborította a vér. Felugrott és késsel támadt az asszonyra:

— Hát akkor dögdölj meg!

Rettentő dühvel rohant áldozatára és tizenkétszer szur a kést Gyengy Vaszaliné testébe. A szerencsétlen fiatal asszony meghalt.

Tódor elbujdosott s két hétig rejtőzködött az erdőben, ahol elfogták a csendőrök.

A mai főtárgyaláson a gyilkos nyugodtan viselkedett. Beismerte a bűnét.

Az esküdtbíróóság ma délben hozta meg az ítéletet. Ölésben mondja ki bűnösnek s a legényi életfogytiglani fegyházra ítélték. A védő semmisségi panaszt jelentett be.

Tilos a betlehemezés.

A rendőrkapitány tilalma.

Egy kedves megszokott képpel lesz szegényebb az idén szent Karácsony ünnepe az új esztendő és Vízkereszt. Elűnnek az utcákról a betlehemesek, gyermekekünk kedves emlékei. Nem lájuk őket cifra gunyáikban, nagy botokkal, pependesű sípkákkal fejkön a hideg téli éjszakákban, a csikorgóva fagyott havon bandukolni, amint gyertyákkal kivilágított papír házacskákat cipelnek magukkal s ahova beköszönnek, van öröm a gyermekesereg között.

Az idén ez a bajos idyl is megszűnik, mert Makó város rendőrkapitánya eltiltotta a betlehemezést. Döng a kanyaró, torokgyík, a roncsoló toroklob a gyermekek között s a szigorú törvény nem engedi meg ilyenkor még ezt az ártatlan passiózást sem, mely a gyermekek fozsija meg ártatlan örömeiktől, — a járvány tova terjedésének meggátítása címén. Ugyanez történt most Szegeden is, ahol szintén nagy mértékben terjednek a járványos betegségek a gyermekek között.

Hiába várjuk tehát a kis betlehemi pásztorokat Jézuska születésének szent éjszakáján, — nem jönnek, elnéminak a csilingelések melyek jöttüket jelzik, mert kanyaró meg vörheny ütötte fel fejét a gyermekek között s ilyenkor tilos a betlehemezés.

Csendélet Magyarcsanádon.

A garázda Páger familia.

Híres nevezetes familia a Páger család Magyarbánságon. Valahány behasított fej, betört orr s leszakított fül csak akad, mind a Págerékől származik. Különösen Páger Pál a nagy ur, ugy kezei a bicskát, baltát, pisztolyt, mint a parancsolat. Bármely szakmában művész, akit ő veszmegdolgozás alá, az bajosan mondja el még egyszer ép testtel a miatyánkot. A többi

Páger kismiska hozzáképest, no de azokat sem kell lesajnálani, mert bizony ők is minden lelkifurdalás nélkül megforgatják a szegény emberben a bicskát.

Néha rájuk jön a bolondóra, no hát akkor isten könyörüljön minden halandónak. Nyolcadikán este és kilencedikén délelőtt is a bolondját járták. Megállították aki elibük akadt.

— Meghalsz kutya, kiáltottak minden ok nélkül Agócs Jánosra. — gócs csak nagy ügyel-bajjal menekül be Kiss Adamékhöz, bizony ha nem siet, otthagyja a fogát.

Különösen Páger Pál hangozott. — Megölök ma mindenkit. — Megölök ma mindenkit. — Egyik kezében egy forgópisztolylyal durrogott, a másikban vészesen forgatott egy nagy fene baltát.

— Megállj, az anyát, ordított Bacsa Sándorra, megállj, ha kedves az életed.

Bacsa megállt, a testvérek közrefogták s alaposan elpáholták. Így járt Molnár Imre is meg Csányi Mihály, meg sok más bánhegyesi ember, akik megkaphattak.

Lelekedezve futott Agócs Antal az István apja a csendőrségre.

— Gyűjjenek örmester ur, mert megölök a fiaimat, nem mer hazagyűnni föl a Págeroktól. A csendőrök kivonultak, lefegyverezték a dübögőket Páger Pált letartóztatták, de Béla és Ferenc nevű testvérei ellen is meinditották a büntető eljárást.

ERENIA MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

Vasárnap, december hó 14-én két előadás. Délután 4 és este 8 órakor.

Harminc év egy játékos életéből. Nagyhátsú dráma 3 felvonásban.

Pali és a cigányleány. Kacagató.

Alexandria. Színes természeti felvétel.

Gimpli és Romeo. Kacagató.

A nagybácsi nem szereti az autót. Humoros felvétel.

Szünetek alatt sport előadás. Tisztelettel

AZ IGAZGATÓSÁG.

Nyilttér*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, kik felejtethetetlen jó atyánknak

Lengyel Istvánnak

folyó évi december hó 12-iki végelszámolásánál megjelenni szivesek voltak és ez által mérhetetlen nagy fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek. hálás köszönetet mondunk Nagytestvér-letű Bereczky László ref. lelkész és Nagy Sándor ref. kántor uraknak, akik vigasztalásukkal és y hiteni igyekezetük. Nemkülönben Horváth Nándor dísz temetkezést rendező intézet tulajdonosának pontos ki szolgálásáért.

Makó, 1913. dec. 13.

A cuásról család

Köszönetnyilvánítás.

Lesújtott bennünket egyetlen kis leányunk halála. Mely szomorúságunkban vigasztal szolgált az ismerősök, rokonok és jó barátok őszinte részvétele. Ezúttal fejezzük ki köszönetünket az igaz részvét megnyilatkozásáért a polgari leányiskola érdemteljes tanári karának és az intézet növendékeinek s Makó város önkéntes tüzoltó testületének, a nagyra becsült iparos társasáknak, a rokonoknak és az összes megjelent nagyközönségnek, hogy mély fájdalomunkat a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni voltak szivesek.

Biri Imre és neje.

MENYASSZONYI BÜTÖRÖK

olcsó és jó kivitelben kaphatók

ALEXI JÓZSEF

asztalos üzletében (régi sörház) Iritz Izsó-féle fatep-
o o pel szemben. o o

Ugyanott egy f u tanítónak fölvetetik.

AKI gyomorban szenved,
AKI szédülést, rosszulletet,
AKI hányást, ingeret érez,
AKI étvágyhiány, gr-csökben szenved,

az tegyen kísérletet a Kárpáti féle
„NOVICUM“
gyomorcsseppekkel.

Sok ezer köszönőlevél tanuskodik a Novicum háziszser áldásos hatásáról
Egy hálalevelet közlünk, hogy mindenki rögtön láthassa, mi a NOVICUM HÁZISZER CSODAEREJE.

ORVOSI SZAKVÉLEMÉNY.

A Kárpáti-féle Novicum-mal behatóan foglalkoztam és úgy találtam, hogy ezen háziszser nemcsak a gyomor különféle bajai ellen használható jó szerrel, hanem összetételénél fogva a vese működést is elősegíti, ami által a szervezetben keletkező egyéb zavaroknak is elejét veheti.

kovácsán, 1909. aug. 6.
Dr. Zentay Dávid,
járás orvos.

Tisztelt Uram!

9 évig fájt a gyomrom, minden orvosságot megpróbáltam, egy sem segített. Még egyszer az Ön Novicum gyomorcsépejéit megpróbálva, éreztem a jó hatását és azóta nem fájt a gyomrom, hála a jó istennek és köszönet Önnek. Most ismét kérek 6 üveg 2 koronáért.

Még egyszer fogadja hálám a jó Novicumért.
Szeged, 1911. augusztus 24-én.

Tisztelője
Siha József,
hentes, Dobó-u. 37.

A NOVICUM háziszser kapható a gyógyszertárakban 2 koronás, 1 kor. 20 f. és 60 f. üvegekben. Jó hatásért szavatol és ahol raktáron nem volna, oda 3 nagy, 5 közép v. 10 kis üveggel 6 k 22 fillérért BÉRMENTVE szállit az egyedüli készítő:

Kárpáti József

Árkos-Sepsiszen György, Kálvin-tér 6/a. sz.
Makón kapható: Sándor Zsigmond gyógyszeriarában és Popper Gyula drogériájában.
Budapesten kapható: Szabados Ödön „Hunnia“ gyógyszeriarában, Erzsébet körút 56. sz.

REGÉNY.

Egy világyáros rejtelmei.

(237)

44. fejezet.
Az ostrom.

— A nagyságos asszony akarja ám legyen, nem fogom többé szerelmi vallomásaimmal üldözni. Talán sikerül szívem szent érzelmeit összerombolni! Lehet, elpusztulok bele, de az is lehet, hogy az elfojtott szerelem bűnbé kerget. Mindegy! Történjék velem bármi, nem fogom ostromolni nagyságodat.

— Ön haragszik, gróf ur?
— Isten látja lelkemet, hogy nem haragszom. Csak a vér szökött agyamra, az izgalom, a fájdalom, a keserűség kergetik ajkaimra e kétségbeesett szavakat.

— És eljön ezentúl is hozzánk? Leányom édképét, a phonográf ulján leányom kedves hangját bemutatja még?

— Mindennap, nagyságos asszonyom.

— Köszönöm, gróf ur, köszönöm. És egyszer, mikor majd szívében lecsillapult a vihar, elvezet a leányomhoz? Igen? Elvezet?

Korbay összeszorított ajkakkal és sebesen pihegő mellel állott Boriska mellett.

Agyában sötét és bűnös gondolatok kavargtak.

— Ah, bosszu, bosszu! lihegte magában. Szerelmemet eltipossa, nem lenne akkor sem az enyém, ha férjét párbajban megölném! Legyen hát az egész Pétsy-familia megbosszulva úgy, mint én akartam, úgy, amint a tömlőczben megfogadtam! Ha nem kellek könyörögve, legyen erőszakos az enyém! Könyörögjön ő! S ha majd tényleg esdekel hozzám, kacagui fogom, kacagni — és nem mondom le róla!

Boriska elfogodva nézte a vörös gróf lelki küzdelmét.

Sajnálta a grótot, s nem is sejtelte, hogy annak fejében milyen sötét gondolatok érlelődnek!

— Kedves gróf, mondá szelíden, látom, akaratom ellenére iszonyu érzelmeket ébresztettem keblében. Ezen érzelmeket egykönnyen elpisztítani nem lehet. Mától kezdve kerüljön, ne jöjjön hozzánk addig, míg szerelmi lázából teljesen ki nem gyógyult. Nagyon fogom sajnálni, hogy nem jön; sirni fogok, hogy leányom édképeit nem láthatom, s önt családi körünkben nélkülözöm kell; de jobb lesz, ha nem lát engem, könnyebben elfelejt!

(Folyt. köv.)

1950—1913. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Almírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a makói kir. járásbírótság 1913. évi V. 730/4. számú végzése következtében dr. Kiss Pál makói ügyvéd által képviselt Bökönyi Pál makói lakos javára 2000 korona s jár. erejéig 1913. évi október hó 2-án fogatatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 870 koronára becsült ingóságok u. m. borok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a makói kir. járásbírótság 1913-ik évi V. 730—5 számú végzése folytán 2000 korona tokekövetelés és eddig összesen 163 korona 50 fillérben bíróság már megállapított és felmerülő költések erejéig, Makón II. Kossuth u. 64. szám alatt végrehajtást szennvedett lakásán leendő megtartására 1913. évi december hó 24-ik napjának délelőtti fél 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Makón, 1913. évi december hó 11. napján.

Kuhn János
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

A makói tehénjárás gazdászág elnöksége uszilettel megnívja az igen tisztelt gazdatársakat 1914. évi január 11-én vasárnap, délután 2 órakor a város háza nagy tanács-termében tartandó rendes évi nagygyűlésre. Cs. Kiss István elnök.

Tárgyak:

1. Számvizsgáló bizottság jelentése.
2. Az elnökség évi jelentése.
3. Elnök, jegyző és 8 bizottsági tagnak a felmentvény megadása és ezek helyébe újak megválasztása.
4. Város és gazdaság közötti vitás perben egyezés folytán per megszüntetéséből kifolyólag törvénytörvényeségi véghatározat ismertetése, perköltség kifizetéséről jelentés és az ügyvédi díszleteidij feletti határozathozatal.
5. Esetleges indítványok.

OLLA
GUMMI több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.
A kirakatokban kifizegesszék OLLA recsánálkészek az elárverés helyénél jobbat.
Ára 4.6 és 8 K. tucatszámért

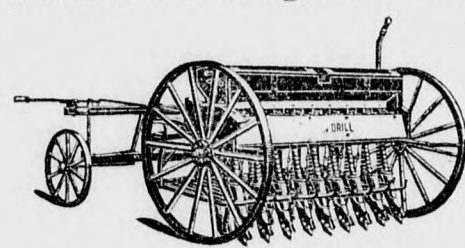
OLLA gummi sajtát előírás szerint készíthet és törvényileg védve van.
O. K. I. K. 25,420 és 35,789

Kapható Breuer Zoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszerárban és Popper Gyula drogériában.

Házeladás. A Szunyog utcában levő ház, 4 kis lánc kerettel kedvező fizetési feltételek mellett eladó, vagy bérbe kiadó. Értekezni lehet Várnai és társa üzletében Daák-Ferenc utca. Zsidó iskola épület.

Ágybavizelés Rögötni megszüntetés
Kort és nemet közölni! Felvilágosítás ingyen. Gg. Pfaller, Nürnberg S. 220. (By.)

Egy és több vasu valódi TÜKÖR ACÉL EKÉK,
A világ legtökéletesebb műtrágya sorvetőgépe,
Meritős és hengeres szerkezetű vetőgépek,

Eredeti Kalmár
rosták és konkolyozó gépek,
Tárcsás, fogas és
láncos boronák,

Vas- és falábbal hajtós MORZSOLÓK
Ujjonnan hitelesített mérlegek és súlyok,
Legujabb rendszerű szecska- és répavágók,
Vizmentes ponyvák és kender zsákok,
Kocsira szerelt motoros fűrészek,
Legolesőbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhető GLÜCK SAMU cégnél Makó.

A Magyar Királyi államvasutak gépgyárában készült legujabb két hengeres 14 légkörös magánjáró gőzgépekről, szivógáz, nyersolaj és benzín motorokról, legujabb golyós csapágyas cséplőkről legelőnyösebb ajánlattal szolgál GLÜCK SAMU kerületi képviselő.

Nézzé

meg az asztalfiókjában,
hogyan van-e elegendő

nyomatványa

és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó perczre, amikor már a megrendelések fölhalmozódnak, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg a

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-nál
MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7. TELEFON SZÁM 124.
ahol mindennemű nyomatványok olcsó áron, igen csinos kivitelben a legrövidebb idő alatt készülnek.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL
a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy
üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA
DROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, Főtér.

Ezen essenciák-
ból készült rum
és likörök jó-
ságuk, jóízűség
folytán a legma-
gasabb körök-
ben is hívekre
találtak.

Kapható következő fajokban
Absinth Kávé
Allaach kömény Maraschine
Angol keserű Meggy
Anisette Mentha
Ananász Marancs
Cacao barna Őszi barack
Chartrouse zöld Rosztopains
Ciszárkörte Rózsá
Curacao Vanília
Kajszin

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Utalérhetően hatású tífus- és máláriatífusoknál, enyíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyulladás, rekedtséget és gégégyulladást megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti hántalmaknál, tisztítja a veséket, útvágy-garjószt, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájhüvely, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bőrféreg ellen, megszünteti az összes száj- és fogbetegséget. Jó hatású pántlikagillisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hőlyagot, kalást, szemhélyt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Főhár-talmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: **Thierry A. Órangyal-gyógytárának**
Pregrada, Rohits mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg
5-60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz a megzúrtat vérmergezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban felelőseges tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlíkoményezés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagaát végtagok, osontszu, fekélyek, útszúrás, lövés, vágás vagy zúzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: lüveg, szálka, por, serét, tüske stb. kinyívások, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, ferep, rothadás, körömpyülés, kölyög, égési sebek, beszu betegségeknél előforduló főfokvésánál, vérkeleseknel, tüdőgyulladás, valamint kípálás esetén oseeomóknál stb. stb. kitűnő hatású.
2 tégely ára K 3-60 a pénz előzetes beklldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapestben kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerésztárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódai, Radanovits Testvérek áruüzletében Budapestben kapható. Akol nincs lerakat ott rendelünk közvetlenül!

Thierry A. Órangyal gyógyszerésztárából, Pregrada, Rohits mellett.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

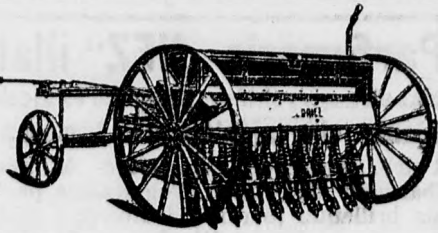
czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megtelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy **gazdasági gépraktáramat** a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirneves Bächer-féle tüköracél kormányval ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármint nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőtánczatu vaspálcás boronákat, mely kitűnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhető, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecskavágó, répavágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáron megérkeztek a világhírű Melichár féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba velnek és sorba trágyáznak utolérhetően tökéletességünkél fogva igen nagy keresletnek örvendenek. Továbbá nagy ujjongság a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jóállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrész megjavítását. Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható. A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:

LIPTÁK BÉLA

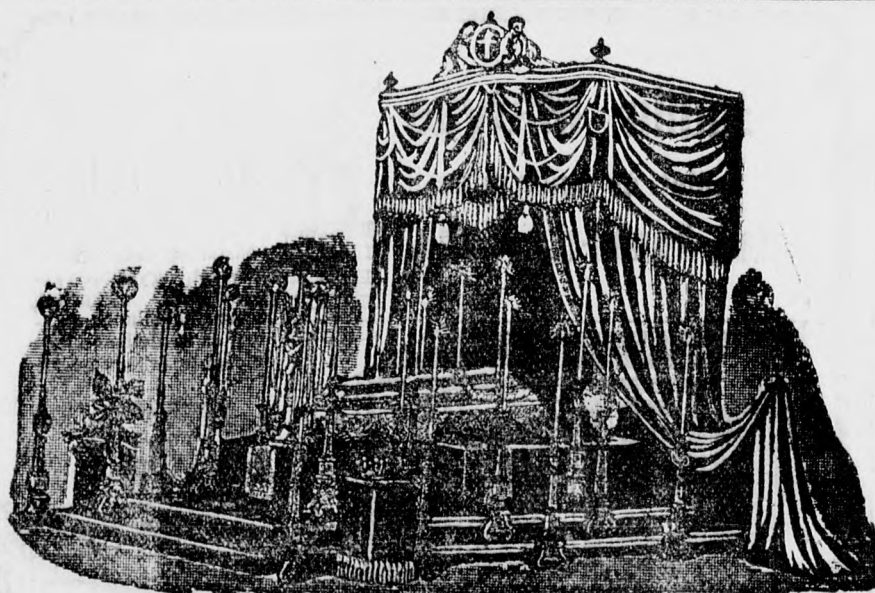
Telefonszám 126. mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ, Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

Autogén hegesztés és vágás!

Mindenkinek saját érdeke, hogy ne vásároljon addig semmilyen : **GAZDASÁGI GÉPET ÉS SZERSZÁMOKAT** mig **Gulácsi János** gazdasági gépraktárát meg nem tekint, ahol is mindennemű gazdasági gépek u. m.: gőzgépek, motorok, aratógépek, kukorica-ültetők stb. mindenkor a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron állnak a n. é. közönség rendelkezésére. Raktáramat bárki minden vételkényszer nélkül megtekintheti : A nagyérdemű közönség szives megbízásait kérve, maradok teljes tisztelettel

Gulácsi János vasipartelepe és géprak-tára MAKÓ, (Ludpiacz. Telefon-szám 50.

Kedvező fizetési feltételek!

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke **disztemetést rendező intézete**
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatók egyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárhonnan bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközlöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle szinezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkell, selyem, bársony és selymezett brokátal átvont, valamint minden szinezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoru érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár háztartási, kozmetikai és kőszerezési cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Kőfaragó-u. 7.

Ujabb előnyajánlatunk: 1 csoport 2 korona 50 fillér.

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító, 1 drb. francia szappan (bármely illatban), 1 üveg francia parfüm (bármely illatban), 1 üveg francia brillantin (bármely illatban), 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír, 1 csomag dr. Heider-féle fogpor, 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel), 1 csomag amerikai Shampooon szájosópor, 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz, 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap), összesen 19 drb., 2 korona 50 fillér, 1 csoport 5 korona. 1 üveg valódi Odol szájviz. 1 üveg amerikai Hair-Petrol, 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban), 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban), 1 drb. fogkefe csontnyéllel, 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, összesen 15 drb. 5 korona. Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk.
Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

A fogak hófehérségét, tisztaságát csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi
Ideál-fogkrémet. A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségét megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az Ideál-kézfinomítót használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az Ideál-arckenőcsőt használjuk!

Végül az arcnak üdőségét, szépségét, fiatalosságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LAJOS** újvárosi gyógyszer-tárában szerezhethők be.

Telefon-szám: 68

Telefon-szám: 68.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesítem az iparos, kereskedő és gazdaközönséget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezérképviseletét megnyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitelt igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még túlmagas kamattal mellett is elsődrendű banitások vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzpiacon jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

K E N Y E R E S I Z S Ó
bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Főtek eladását és vételeit gyorsan és pontosan közvetítem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

POÓR ENDRE
gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CREM

gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szeplő, májfolt
arc- és kézvrösség és min-
denféle bőrtisztálanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjítő szer.

Árak: Vilma crém 1 korona,
Vilma hajpor 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfjítő 1 kor
Ezen piperezerek több kiállításán ér-
mekkel lettek kiállítva.

Eladó ház és üzlet.

Királyhegyesen levő sarokházam,
ahol jelenleg jömenetelt

üzlet és kocsmá van,
szabadkézből örökaron eladó Érte-
kezni lehet Ferencsik P. Jánosnál
Királyhegyesen.

Egy új és egy átjatszott

zongora

jutányos árban eladó

Weisz Ármin főkántornál.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér
(Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-,
függő petróleumiámpák, étkez-, kávé- és teáskészletek,
mosdókészletek, alpacka- és diszműárak, valamint egyéb
itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok.

Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón.

Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról

o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Ertesítés. A jó gyümölcsstermés folytán teljesen tiszta

szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K. 2·20 K., 2·40 K.

árban bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel özv. cég.

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

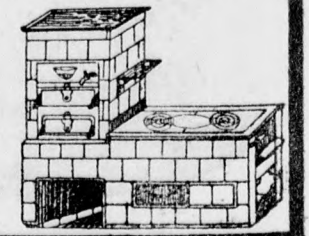
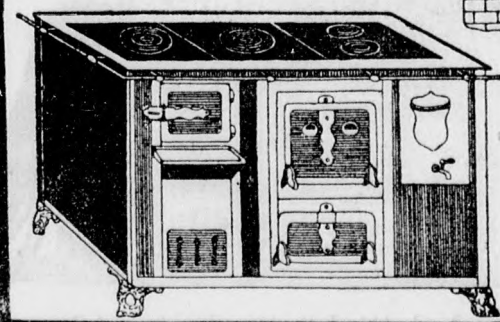
Gudlin Mátyás

épület és műlakatos

Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb,
legolcsóbb és legerő-
sebb új rendszerű
takaréktűzhelyeit
készíti és raktáron tart-
ja. Kisebb és nagyobb
háztartási takaréktűz-
helyeket, ugyszintén ké-
ménytoldót, üstkatlant,
dobkályhát minden alak-
ban és kivitelben a leg-
olcsóbb árban készít.

Jó és olcsó bor

KEDVEZŐ ÁRBAN IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható. !!

kisebb és
nagyobb
mértékben

Boreladás.

Saját termésű kitűnő minőségű tárnoki boraimat literenként 64 fillérért nyílt edényben árusítom **Kocsis Sándor** Hajnal-utca 2. sz.

ÉPÍTŐ ÉS KÖMÜVES MESTERI VIZSGÁT LETENNI SZÁNDÉKOZÓK FIGYELMÉBE.

Az új ipartörvény úgy az építőmestert mint a kőművesmestert oklevél megszerzése és jogosultsága körül fontosabb újítást hoz be. E célból, valamint a téli hónapokra való tekintettel elhatároztam, hogy úgy a budapesti építőmestert mint bármely helyen letendő kőművesmestert vizsgára, valamint az építőmestert vizsgával esetleg kapcsolatos elővizsgára készítsek elő.

Előkészítem alaposan és a jelöltek törekvése mellett tanfolyamot kizárólagos sikerre vezet. Vidékieknek minden körülmény tekintetbe vételével igen kedvező. A jelentkezések számára és a rendelkezésre álló tanulmányi idő rövidsége folytán minden jelöltnél érdekben áll a mielőbbi jelentkezés, mivelből a tárgyban a nap bármely szakában értekezhetni alulirotnál. Levélbeli megkeresésre azonnal válaszol.

DR. REGDON ISTVÁN ÉPÍTÉSZ
SZEGED, Jókai-utca 12.

OLLA
bebizonyított legjobb higiénikus **GUMMI-különlegesség**
Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Amegyek ingyen. **OLLA** gummi gyárától
Wien II., Praterstrasse 57

Kétféle méret: 1. 03. sz. tucattal 6 koronával, 2. 04. sz. tucattal 8 koronával. Superfinom tucattal 8 koronával.

Kapható: Breuer, Zoltán, Sándor, Zsigmond, Emler, József, György, Zoltán és Popper, Gyula, Erzsébet utcán

Igen tisztelt vevőimnek cégem iránt tanúsított jóakaratu érdeklődése arra készítetett, hogy a **játék- és diszmutárúkat** újlag bevezettem, amelyből nagy

karácsonyi vásárt

rendeztem, melynek megtekintésére meghívom a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy meggyőződtessem áram olcsóságáról és áram szoliditásáról, szép és praktikus voltáról. Ugyazint minden más cikkeim

uri- és női divatárúkat, rendkívül olcsó szabott áron leszek árusítva. — Tisztelettel:

Hegy József

uri- és női divatruház, Makón.

Meghívó.

Az „Egyesült Makói Hagyma- és Zöldségtermelő Kertészek Értékesítő Szövetkezete“

folyó hó 21-én délelőtt 9 órakor a városháza nagytanácstermében tartja

rendkívüli közgyűlését

melyre a tagokat tisztelettel meghívom.
Makó, 1913. évi december hó 14-én.

Pintér Miklós s. k.
elnök:

T á r g y s o r o z a t:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
2. A felügyelő bizottság lemondása folytán új 3 felügyelő bizottsági tag választása.
3. Felszámoló ajánlása esetleg választása.
4. Lemondás folytán megüresedett ügyészi állás betöltése.
5. Ingatlan eladására vonatkozó határozathozatal.

Megjegyzés: A közgyűlés határozatképességéhez a tagok egyharmad részének jelenléte szükséges. Amennyiben az összehívott közgyűlésen a szövekező tagok elegendő számban meg nem jelennek, úgy 8 nappal később új közgyűlés hivatik egybe, amely azután tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára határozatképes. Ezen közgyűlésen azonban csak az első közgyűlés összehívó hirdetményében közzétett tárgysorozat tárgyalható. Az indítványok közül csak azok tárgyalhatók, melyek a közgyűlést megelőzőleg legalább 4 nappal a közgyűléshez címezve az elnöknek benyújtottak.

CZIGÁNYPRIMÁS

esere legyen! - Kérjen nagy fényképes árajegyzéket. **Óvás! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra**

„Király Ernő mulat“

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni“, „Futóbolond“, „Temetés volt a faluban“ stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner „HANGSZER-KIRÁLY“-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

Gummi óvszerek

a legbiztosabb vegytiszta francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek. Gummi hólyag 12 db finom minta, kisebb 2 K. 12 db finom minta, nagy 2.40 K. „OLLA“ különlegességek urak részére. (Condom) Roule nak is nevezik. Prima tucattal 4 K. Extrafinom tucattal 6 K. Superfinom tucattal 8 K. Mintagyűjtemény célra üzszeállításban 12 db 4 K. 25 db 8 K. Sérvtűtő angol acélrugóval, drbja 4 6 és 10 K. Suspensor (heretartó) drbja 50 fill., 1 K., 1 K. 60 fill. és 2 K. Dianaöv (havi ellen) 6 db betéttel, drbja 5 és 7 K. Irrigátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spray női különlegesség 10 K.

PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA
MAKÓ, FÖTÉR.
TELEFONSZÁM 133.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha liatazer, pipe eszappan, kozmetikal, arc- és kézapolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeit a legjobból a legjobbakat először a legolcsóbbnál akarja beszerezni, egy kérje a harmadik kiadásban most megjelent „**ILLATSZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESÍTŐNKET**“ melyet ingyen és bérmentve küld:

„**ILLATSZER- ÉS HÁZTARTÁSI CIKKEK SZAKÜZLETE** nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Köfaragó-utca 7 sz.

Kiadó lakás

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fasszínből álló lakás kiadó és azonnal átvehető. Cim a kiadóhivatalban.

Bükkfa, szelezés, vágottfa, kocsz,

jutányos árban kapható méterenként vagy waggon számra házhoz szállítva. Megrendelhető

Dózsa B. Samu

Páva utca 3. sz. alatti lakásán. Sütéshez csak szelezést vegyen.

Eladó buzaszalma.

Zeitler féle birtokon 5 méter széles kazlakban 2 éves 4 kor., 1 éves 5 kor., idei 6 koronáért ölenként srgősösen eladó. Ériekezni lehet

TAMAS MIHÁLLYAL

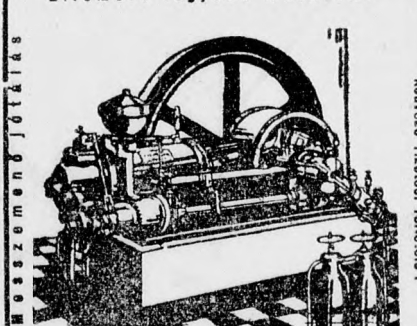
az Aradi utcai malomnál.

Kereset minden helységben, saját otthonában.

Könnyű harisnyakötési

munka. Prospektus ingyen. **KARL WOLF** Wien, VII., Mariahilferstrasse 82.

Ellamert legjobb motorok!

Eredeti KÖRTING

DIESELMOTOROK álló- és fekvő rendszer

Szivógáz és benzinmotorok. Benzin és nyersolajos cséplőgarnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonság! Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok

gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

Gellért Ignác és Tsa

mérnöki iroda
Budapest, V., Koháry-utca 4.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Uj konfekció üzlet! Tisztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Fötéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő

férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,

amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb árakon árusítok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Dán Arthur

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, decét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabbat bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőbányai Polgári Sörüzde Részvény-Társaság főraktára.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kosztümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyökérnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a. Értekezni lehet

É R T E S I T É S. Saját termésű fehér és siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és SZILVA pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Kitüntetést nyert, hitelesített **tolósúlyú lízedesmérleg** pontos és erős, 100 kg.-tól 750 kg. ig. Minden üzlet díszre az ilyen mérleg. Fölülmulja az eddig létező összes mérlegeket, amiről vevők bármikor meggyőződhetnek

HALÁSZ Á. gépraktárában Makó, Kossuth utca, II. szám.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz
csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.
Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-ú. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonosan válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :-:-

